

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาของปัญหา

กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว อำเภอสนทราย ซึ่งเป็นสมาชิกของสหกรณ์นิคมสนทราย จำกัด เป็นการรวมตัวของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร เพื่อทำการแปรรูปมันฝรั่งปรุงรสออกจำหน่าย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม เพื่อเป็นรายได้เสริมอีกทางหนึ่งให้กับครอบครัวของสมาชิกกลุ่ม แต่ทางกลุ่มก็ประสบปัญหาในเรื่องของการแปรรูปและการตลาด ซึ่งการจัดจำหน่ายจำกัดอยู่เพียงภายในชุมชนทำให้สมาชิกกลุ่มบางคน เกิดความท้อแท้ใจ อย่างไรก็ตามยังมีแม่บ้านบางคนยังรวมพลังกันอยู่ จากการติดต่อประสานงานทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ทำให้กลุ่มแม่บ้านดังกล่าว มีโอกาสนำเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นจากการแปรรูปมันฝรั่ง ต่อ สหกรณ์นิคมสนทราย จำกัด รับทราบ ทางคณะกรรมการบริหารจัดการสหกรณ์นิคมสนทรายมีมติรับเรื่องพิจารณาเพื่อศึกษาความเป็นไปได้ ที่จะดำเนินการแปรรูปมันฝรั่งของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัวที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์นิคมสนทรายจำกัด

แต่เนื่องจากสหกรณ์นิคมสนทราย จำกัด เป็นองค์กรขนาดใหญ่ มีการบริหารงานหลาย ๆ ด้านพร้อมๆ กัน การดำเนินการแก้ปัญหามันฝรั่งของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว จึงยังคงเป็นปัญหาอยู่ ต่อมากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรบ้านเจดีย์แม่ครัวเดิม ได้เสนอแนวคิดการแก้ปัญหาการตลาดมันฝรั่งแปรรูปให้อยู่ภายใต้สายการดำเนินการ และการดูแลของสหกรณ์นิคมสนทราย จำกัด โดยใช้ชื่อว่า กลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสนทราย เมื่อปี พ.ศ. 2543 ทำให้มีอำนาจการต่อรองในหลาย ๆ รูปแบบมากขึ้น ปัญหาได้ถูกนำเสนอและแก้ไขอีกครั้ง โดยสหกรณ์นิคมสนทราย จำกัด ได้ขยายแผนกแปรรูปผลิตผลการเกษตรขนาดใหญ่ เพื่อผลิตมันฝรั่งทอดกรอบ ตราสินค้า“อาลู” ซึ่งส่งผลให้กลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสนทราย มีงานทำเพิ่มขึ้น มีรายได้เพิ่มเติม ชุมชนเกิดรายได้ สร้างงานสร้างรายได้ให้คนในท้องถิ่นอำเภอสนทราย ส่งผลให้เกิดการแก้ปัญหาสินค้าเกษตรได้ระดับหนึ่ง

ดังนั้น ผู้วิจัย จึงเกิดความสนใจศึกษาศักยภาพการจัดการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว และกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสนทราย ว่ามีการจัดการ การแปรรูป การจัดจำหน่าย ตลอดจนการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นตัวอย่างของกลุ่มสตรีที่สามารถรวมตัว ที่สามารถนำวัตถุดิบทางการเกษตรที่มีอยู่ในชุมชนมาแปรรูป เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

1.2 วัตถุประสงค์

การจัดการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัวและกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสันทราย เป็นอย่างไร ศักยภาพและข้อจำกัด ปัญหาและอุปสรรค ในการดำเนินงานเป็นอย่างไรบ้าง

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดการของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว และกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสันทราย
2. เพื่อศึกษาถึงเงื่อนไขที่เป็นศักยภาพ และข้อจำกัดในการดำเนินงาน ของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัวและกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสันทราย

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยเรื่องนี้ ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัวและกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสันทราย ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน และเงื่อนไขที่เป็นศักยภาพ และข้อจำกัดในดำเนินงาน

1.5 สถานที่ทำการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการศึกษากลุ่มแม่บ้านเกษตรกรเจดีย์แม่ครัว หมู่ 3 บ้านเจดีย์แม่ครัว ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ และกลุ่มสตรีสหกรณ์นิคมสันทราย หมู่ 11 ตำบลหนองหาร อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่

1.6 ระยะเวลาการดำเนินงาน

ใช้เวลาในการดำเนินงานศึกษาวิจัย 23 เดือน เริ่มตั้งแต่เดือนกรกฎาคม 2545 ถึงเดือนพฤษภาคม 2547

1.7 นิยามศัพท์

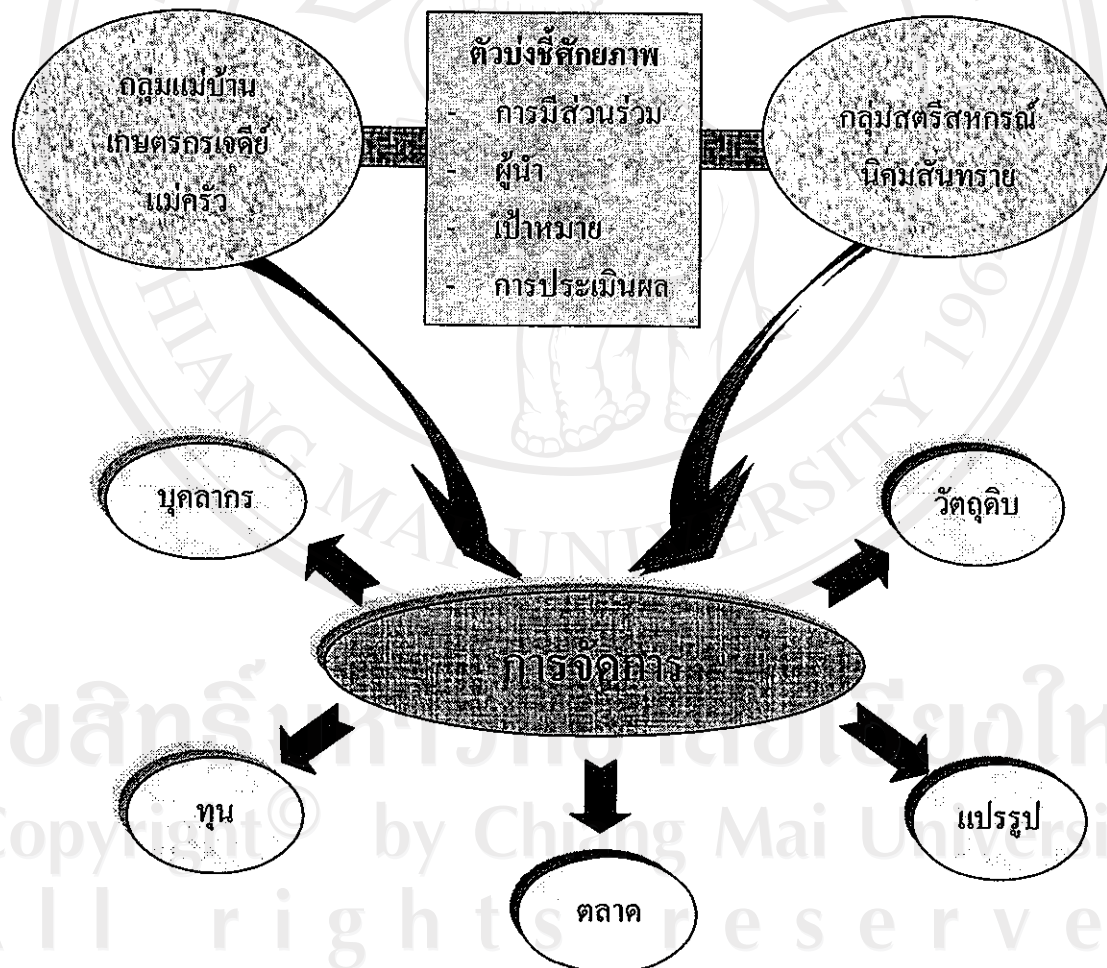
ศักยภาพ หมายถึง ความรู้ ความสามารถในการคิด การปฏิบัติ ความสามารถที่จะแก้ปัญหาของกลุ่มเพื่อให้มีสถานะภาพทางสังคม เศรษฐกิจ เพื่อให้การจัดการกลุ่ม ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ

การแปรรูปมันฝรั่ง หมายถึง การนำหัวมันฝรั่งมาฝานเป็นแผ่นบาง ๆ แล้วนำไปทอดก่อนการปรุงรส และทำการบรรจุหีบห่อ

การจัดการ หมายถึง การนำเอาทรัพยากรที่มีหรือจัดหามาได้แก่ เงินทุน คน เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ มาใช้ร่วมกันอย่างเหมาะสม โดยมีการจัดการให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายประกอบด้วยการวางแผน การจัดองค์การ การจัดกำลังคน การสั่งการ และการควบคุมในการแปรรูปมันฝรั่งของกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทั้งสองกลุ่ม

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้สร้างกรอบแนวคิด (Conceptual Framework) ในการวิจัย เพื่อแสดงให้เห็นความสัมพันธ์ของการดำเนินการบริหารจัดการกลุ่มแปรรูปมันฝรั่ง ปัญหา อุปสรรค ศักยภาพเงื่อนไขและข้อจำกัด ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย